

**Informe de resultats de la
consulta pública prèvia
a l'elaboració d'un projecte de decret
que regula l'Institut Obert de Catalunya**

1- INTRODUCCIÓ

L'any 2006 el Departament d'Educació apostà per dissenyar un model únic de formació no presencial, a fi d'unificar, impulsar i ampliar l'oferta educativa en aquesta modalitat, optimitzar recursos, homogeneïtzar criteris, i sistematitzar processos. Amb aquesta finalitat es va integrar tota l'oferta existent en aquesta modalitat sota la nova denominació Institut d'Educació Secundària Obert de Catalunya. Des d'aleshores i fins a l'actualitat, els ensenyaments en la modalitat d'educació no presencial a Catalunya s'imparteixen per mitjà d'aquest centre, ara conegut com l'Institut Obert de Catalunya (IOC).

En els darrers cinc cursos un total de 157.900 alumnes s'han matriculat a l'IOC; actualment compta amb 129 professors de plantilla i uns 500 professors col·laboradors.

Els objectius de la regulació normativa que ens ocupa han de ser:

- Crear, establir la denominació i regular el centre singular per a la impartició específica dels ensenyaments en la modalitat d'educació no presencial.
- Proporcionar la necessària cobertura jurídica a aquest centre per satisfer adequadament les seves necessitats organitzatives, d'acord amb els requeriments i exigències que l'interès públic i la correcta prestació del servei públic educatiu demanden.
- Incrementar la seguretat jurídica, per mitjà de l'aprovació d'una norma que empari els aspectes de l'organització, gestió i règim de professorat del centre singular per a la impartició específica dels ensenyaments en la modalitat d'educació no presencial que, per la seva singularitat i especificitat, requereixen d'una regulació pròpia i diferenciada.
- Optimitzar l'eficàcia i l'eficiència en la prestació del servei públic educatiu en allò que fa referència a la impartició dels ensenyaments en la modalitat no presencial.

El projecte de decret de l'Institut Obert de Catalunya ha de procedir a la creació pròpiament dita d'un centre públic singular per a la impartició específica dels ensenyaments no universitaris en la modalitat d'educació no presencial, que tindrà una dependència directa del Departament d'Educació, n'haurà de detallar les finalitats i funcions, i també n'haurà de regular el seu règim d'autonomia en els àmbits pedagògic, organitzatiu i de gestió de recursos humans i materials.

Se n'haurà de concretar l'estructura organitzativa, els òrgans de direcció, les funcions que li seran atribuïdes, així com els sistemes de provisió que s'estableixin en cada cas. De la mateixa manera s'hauran de concretar els òrgans de coordinació i els de participació del professorat i els mecanismes de funcionament i organització.

Hi haurà tot un apartat destinat al professorat, en les seves dues tipologies: el professorat de plantilla, que tindrà destinació definitiva a l'IOC, i el professorat col·laborador adscrit a altres centres educatius del Departament d'Educació. Se'n concretaran funcions generals, funcions específiques, atribucions, mecanismes de coordinació, procediment per a la provisió, requisits per a l'accés en un o altre cas, i l'impacte de l'aplicació de la Llei 21/1987, de 26 de novembre, d'incompatibilitats del personal al servei de l'Administració de la Generalitat en el cas del professorat col·laborador. El Projecte de decret haurà de preveure en aquest sentit que l'execució de la col·laboració dona dret a una indemnització per raó del servei, amb la naturalesa d'assistència, segons uns imports que s'hauran d'establir.

En aquests moments l'oferta del centre és àmplia i variada, i cobreix les següents modalitats i formats:

- Graduat en educació secundària (GES)
- Batxillerat: no presencial i assignatures de batxillerat per a estudiants de centres presencials
- EOI IOC (Oferta educativa online de les Escoles Oficials d'Idiomes)
- Cicles formatius de formació professional: grau mitjà i grau superior
- Curs de preparació per a la incorporació als cicles formatius de grau superior (CAS)
- Curs de preparació per a la prova d'accés a cicles de grau superior (PACFGS)
- Formacions especialitzades: CCNA Routing and Switching de Cisco Networking Academy
- Preparació per a les proves d'accés a la Universitat (PAU)
- Formació pedagògica i didàctica per a tècnics de formació professional
- Competic 3: certificat de competència digital similar a l'ACTIC
- Miniops: formació extra-curricular (economia, vida diària, atenció de la dependència etc.)
- Oferta formativa a col·lectius singulars (català per a infants i joves residents a l'estranger, personal PAS de centres d'educació especial, nivell C2 de català, serveis d'ambulàncies, etc.)

La regulació establerta sobre aquest aspecte s'ajustarà a allò que preveuen els apartats 1, 2 i 3 de l'article 55 de la Llei d'educació. Així, d'acord amb la norma projectada, l'IOC tindrà reconeguda la impartició d'ensenyaments conduents a titulacions o certificacions amb validesa a tot l'Estat, tant de règim general com de règim especial; ensenyaments que no condueixen a titulacions o certificacions amb validesa a tot l'Estat que determini el Departament d'Educació i altres actuacions formatives.

En concret, pel que fa als ensenyaments d'idiomes, caldrà recollir la previsió que fa la disposició addicional cinquena del Decret 4/2009, de 13 de gener, pel qual s'estableix l'ordenació i el currículum dels ensenyaments d'idiomes de règim especial, modificat pel Decret 73/2014, de 27 de maig, en virtut de la qual: "Els ensenyaments oficials d'idiomes en la modalitat no presencial es poden impartir a l'Institut Obert de Catalunya, i, a aquest efecte, té la consideració d'Escola Oficial d'Idiomes".

Als requisits i les condicions d'accés establerts per a cada ensenyament o formació prevista a l'IOC s'afegeix la necessitat d'acceptar que matricular-se en l'IOC comporta el seguiment dels estudis en la modalitat no presencial, en línia. Aquests requisits d'accés també seran objecte de regulació, així com les excepcions i singularitats que es puguin o s'hagin de considerar en benefici de l'interès superior dels estudiants i de les seves circumstàncies específiques.

En darrer terme, caldrà fer especial atenció a les singularitats de certs col·lectius (persones inscrites en el registre de catalans i catalanes a l'exterior, persones que es trobin en situacions que dificultin cursar estudis en la modalitat presencial etc.) en tant que caldrà preveure mecanismes que en permetin la reserva de places sota el paràmetre de discriminacions positives.

Els materials didàctics, la seva elaboració i edició, així com la gestió, edició, producció i distribució de recursos didàctics per impartir l'educació no presencial també hauran de ser objecte de regulació.

Finalment caldrà fer referència als centres col·laboradors i als centres de suport, respectivament, pel seu paper clau en la gestió que cal descentralitzar de l'IOC. Els centres col·laboradors són centres educatius ordinaris ubicats a diferents indrets del territori necessaris per complementar i donar suport a les activitats administratives i acadèmiques de l'IOC, tot fent tasques de recollida de documentació en els processos de matrícula de l'alumnat, d'informació i orientació, o són la seu de trobades presencials entre els tutors i els alumnes, o de proves presencials d'avaluació. D'altra banda, els punts de suport són espais vinculats o no a centres del Servei d'Educació de Catalunya, que disposen de les instal·lacions adequades per permetre l'accés als suports telemàtics de l'educació no presencial prestada per l'IOC.

La consulta pública a la que s'ha sotmès la proposta reguladora tenia per finalitat obtenir informació sobre la regulació normativa per tal de comprovar l'opinió de la comunitat educativa i dels diferents sectors afectats.

El Projecte de decret de l'Institut Obert de Catalunya se sotmetrà a consulta del Consell Escolar de Catalunya, organisme superior de consulta i participació dels sectors afectats en la programació de l'ensenyament no universitari dins l'àmbit de la Generalitat i al tràmit sindical amb els representants del personal al servei de les administracions públiques.

2- ELS COMENTARIS

A) Valoració quantitativa

S'han presentat un total de sis aportacions, comentaris i valoracions durant el període de consulta pública, sense comptar una de prova que no té contingut i que la considerarem nul·la.

B) Valoració qualitativa

Tal i com era de preveure, les aportacions s'han fet per part de persones properes i coneixedores del centre, i això ho podem deduir tant pel coneixement de causa que manifesten en els seus comentaris com per la concreció de les aportacions.

Les anirem abordant amb el propòsit d'agrupar temàtiques assimilades:

COMENTARI RESPECTE DEL TEMPS PREVIST PER A LA CONSULTA PRÈVIA

Des de CCOO Educació demanem ampliar el temps de consulta així com la seva difusió entre el col·lectiu implicats, com professorat del centre, professorat col·laborador, personal d'administració i tècnic etc. Pensen que és l'única manera de copsar l'opinió de la comunitat educativa i els diferents sectors afectats per la futura regulació normativa.

RESPOSTA

En relació amb les aportacions de CCOO escau fer un apunt preliminar en tant que la futura regulació de l'IOC tindrà un caràcter eminentment organitzatiu que, d'acord amb l'article 133.4, primer paràgraf, de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, queda exclòs del tràmit de consulta previ.

No obstant això s'ha optat per dur a terme una consulta prèvia, a l'efecte que la participació sigui efectiva des del primer moment en què es vol abordar aquesta regulació.

En aquest sentit, escau exposar que es tracta d'un tràmit preliminar que en cap cas substitueix la participació que s'ha de dur a terme durant tota la futura tramitació de la regulació de l'IOC mitjançant els tràmits d'audiència i d'informació pública de la Llei 26/2010, del 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya.

Així mateix, en l'àmbit educatiu es disposa d'un règim de participació específic, afegit als anteriors, el Consell Escolar de Catalunya, que d'acord amb l'article 171 de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'Educació, és l'organisme superior de consulta i participació dels sectors afectats en la programació general de l'ensenyament no universitari dins l'àmbit de la Generalitat, en el qual hi tenen representació les centrals i organitzacions sindicals i específicament CCOO. Al seu torn, la disposició addicional desena de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, també determina un òrgan específic de negociació i representació del personal docent per mitjà de la mesa sectorial d'Educació.

Finalment, la transparència quedarà igualment garantida en concordança amb la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern. En aquest sentit, tant bon punt s'iniciï formalment la tramitació de la futura iniciativa s'inclourà al portal de la transparència, juntament amb tota la documentació, i es mantindrà actualitzada de forma permanent, amb la indicació de la data en què s'ha actualitzat per darrera vegada i de l'estat de la tramitació en què es troba.

Per últim cal afegir que seguint indicacions de la sub-direcció general d'Administració i Organització de centres públics el director de l'IOC ha fet arribar un document amb un seguit de propostes i aportacions elaborades per l'equip docent del centre que seran llegides i considerades en els propers dies.

COMENTARIS SOBRE ASPECTES ORGANITZATIUS DE LA REGULACIÓ

Algun comentari fa referència a l'IOC com a centre singular, amb més de 12 cursos acadèmics en funcionament sense cap regulació o normativa específica. Parla també del creixement des dels seus inicis i considera que ofereix un servei social força important si és té en compte que en molts casos, estudiar a l'IOC és una segona oportunitat en la formació de les persones que han abandonat els estudis per raons molt diverses. La plantilla de professorat de l'IOC es va publicar fa uns anys, però les places a ocupar mai han aparegut en el concurs de trasllats del personal docent, tampoc s'ha publicat un concurs de mèrits específic per accedir-hi a les places, o altres opcions que l'administració pugui dissenyar per aquest centre singular. Tot el personal docent que hi treballa està en comissió de serveis renovable cada curs acadèmic i el procés per accedir a aquestes places és inexistent. El mateix succeeix amb la figura del professorat col·laborador. No hi ha un procés de selecció transparent. Considera que tampoc és transparent, ni públic, el procés de nomenament dels càrrecs directius i direccions acadèmiques i que el Consell Escolar com a òrgan de participació no existeix; amb això la representació dels membres de la comunitat educativa (professorat, alumnat adult, PAS, representats del municipi,...) no es pot canalitzar.

Tots aquests són temes claus que ja s'han tingut en compte i també s'han esmentat com a elements clau a tractar i desenvolupar en el contingut de la norma que es projecta. S'acullen com aportacions constructives que parteixen d'un bon coneixement del centre en els seus moments actuals.

COMENTARIS SOBRE ELS RECURSOS TECNOLÒGICS

Altres comentaris fan referència a la manca de recursos tecnològics per tal de poder oferir un bon servei i dissenyar materials adequats per a l'ensenyament en línia (vídeos, materials interactius,...)
El futur marc legal hauria de regular els aspectes relacionats amb les tecnologies d'informació i comunicació per garantir un funcionament òptim i àgil dels serveis informàtics, l'altre pilar de l'ensenyament a distància al costat del treball de professores i professors. Opinen que el decret hauria de donar resposta als problemes derivats de la falta de personal informàtic propis de l'Institut Obert de Catalunya, derivats de l'externalització i la deslocalització de servidors i xarxa informàtica. S'hauria d'apostar per una gestió pública i propera en aquest aspecte. Els problemes i reptes de disseny i manteniment del campus virtual, i un bon funcionament de la xarxa informàtica requereixen una col·laboració estreta, àgil i eficient entre informàtics i professores i professors de l'Institut Obert de Catalunya.

La Sub-direcció general d'Administració i Organització de centres públics és coneixedora d'aquests problemes i d'aquestes necessitats.

Des de fa anys es treballa amb l'empresa proveïdora dels serveis i dels sistemes d'informació amb els que treballen la immensa majoria de centres públics del Departament d'Educació i amb altres unitats del Departament amb la voluntat d'establir quines són les necessitats més urgents i els evolutius que cal incorporar als sistemes per donar resposta a aquestes necessitats sense oblidar que l'especificitat i singularitat de l'IOC obliga a prioritzar uns requeriments en detriment d'uns altres sempre pensant en termes de cost benefici i atenent també al nombre d'usuaris als que afecten o poden afectar aquests requeriments i l'impacte que tindrà la no incorporació dels canvis en el funcionament ordinari del centre; tot plegat sense oblidar el paràmetre de contingència i eficiència que ha de regir la despesa i la inversió de diners públics a l'administració pública.

COMENTARIS SOBRE ELS RECURSOS HUMANS EN L'ÀMBIT DOCENT

Algun comentari manifesta que la càrrega lectiva dels diferents estudis (GES, Btx, CF) ha de ser mesurable i que les diferents tasques que ha de desenvolupar el professorat en un estudi o en un altre i la càrrega lectiva que això suposa són diverses en funció de la tipologia d'estudis a la que es fa referència.

La singularitat que deriva dels trets característics i les particularitats de l'educació no presencial fan que el personal destinat a treballar a l'IOC hagi de seguir un procés de selecció que permeti avaluar, entre d'altres, les seves competències TIC, les seves habilitats transversals específiques del lloc de treball com saber treballar en equip o la capacitat d'innovar i adaptar-se a un món virtual que està canviant permanentment. L'Administració també hauria de posar especial èmfasi en la coordinació amb l'actual personal de l'IOC per tal de concretar el procés de transició que es durà a terme un cop es publiqui el decret, establint si fos necessari un període transitori per evitar les conseqüències d'un canvi massa accelerat.

Per altra banda també es planteja que en l'educació no presencial el nombre d'alumnes pot variar molt d'un curs a l'altre i s'hauria de garantir que els alumnes puguin disposar del nombre de professors necessaris. Si aquest percentatge canvia massa i no es tenen mesures de contingència preparades, pot ser que la càrrega de treball de cada professor sigui massa alta i que la seva tasca es vegi afectada.

Els mecanismes de selecció del professorat, els avantatges i inconvenients de disposar d'una plantilla amb destinació definitiva a l'IOC i/o de professionals amb vinculació per comissió de serveis renovables cada cert període de temps també preocupa a alguns participants.

Novament són aquests uns temes claus que s'han tingut en compte a l'hora de dissenyar el contingut de la norma projectada. S'acullen com aportacions constructives que parteixen d'un bon coneixement del centre en els seus moments actuals i que aporten també una visió polièdrica que obligarà a considerar diversos paràmetres i punts de vista.

COMENTARIS SOBRE ELS RECURSOS HUMANS EN L'ÀMBIT ADMINISTRATIU I DE SECRETARIA

Quant als recursos humans en la vessant administrativa alguns comentaris opinen que falta personal per a les tasques de matriculació de l'alumnat i atenció personalitzada als estudiants.

Això, en opinió dels participants, pot suposar un traspàs de feines administratives al professorat, i un malbaratament de recursos humans, en tant que es paguen sous de professor per realitzar

tasques administratives.

En aquest sentit cal aclarir que amb una periodicitat quinzenal es mantenen reunions de coordinació amb la direcció de l'IOC per tractar temes immediats i que afecten el dia a dia, per temes de planificació, per temes logístics i per temes de previsió a mitjà i llarg termini. Aquest problema s'ha abordat en diverses ocasions. Sota el criteri de l'equip directiu i amb la voluntat de millorar la coordinació dels efectius del cos d'administratius s'han pres ja decisions i s'han implementat algunes mesures per reorganitzar el servei i millorar-ne l'eficàcia i l'eficiència.

Altra cosa és el fet que alguns docents es vegin obligats a fer tasques administratives, la qual cosa seria, efectivament, poc sostenible i del tot inadequat. La clau estaria en discernir les tasques que tot i tenir un perfil administratiu són pròpies dels docents, i les que no ho són en cap cas. Aquesta competència és pròpia de l'equip directiu del centre i per tant és a qui correspon actuar sota els paràmetres d'eficàcia i eficiència.

PROPOSTES ADDICIONALS

Algunes de les aportacions incorporen propostes a considerar , en els següents termes:

- Publicar l'esborrany de decret per tal que tota la comunitat educativa pugui fer propostes i aportacions en base a aquest esborrany, especialment els membres de la comunitat educativa que tenen experiència en el centre com a professors en comissió de serveis, professors col·laboradors, centres de suport, centres col·laboradors, centres alumnat visitant. *(Ja s'ha previst i ja s'ha fet)*
- Fer extensiu l'esborrany al col·lectiu d'estudiants, la gran majoria adults amb opinió pròpia i criteri.
- Planificar l'estructura del centre amb visió de futur i com centre singular amb una normativa pròpia adequada a l'ensenyament en línia. *(Ja ha quedat prou explicitat com a element clau en la pròpia finalitat del projecte de decret)*
- Publicar la plantilla actualitzada del centre i les places vacants. *(Quedarà recollit aquest procediment en el desplegament del capítol dedicat a la selecció del professorat).*
- Publicar els processos de selecció del professorat i de participació en els òrgans de l'equip directiu. *(Quedarà recollit en el desplegament del projecte de decret).*
- Crear un organigrama que contempli la creació d'un Consell Escolar amb representació de tots els membres de la comunitat educativa (professorat, personal no docent, estudiants, altres membres de la comunitat). *(Es considerarà la conveniència de la proposta)*
- Invertir en recursos tecnològics i humans que permetin que el centre sigui realment un centre singular d'ensenyament en línia.(Creació de vídeos, materials interactius de qualitat, sessions de videoconferència). *(Aquesta prioritat està contemplada en els pressupostos de l'IOC, que com a qualsevol centre públic s'han de regir pels principis d'oportunitat, rellevància i necessitat, en tant que són limitats)*
- Elaborar un projecte de centre en línia que respongui a les necessitats de l'ensenyament a distància de tots estudis que s'ofereixen sense prioritzar uns per sobre dels altres. *(Quedarà recollit en el desplegament del projecte de decret).*

- Incrementar la difusió i presència de l'IOC a Catalunya. Moltes persones i professors encara no són conscients que existeix el centre. *(Es considerarà la conveniència de la proposta, alhora que es revisarà tot allò que s'ha fet i s'està fent en aquest sentit).*
- Generar llocs de treball específics que permetin una especialització de la feina; els professors s'han de poder dedicar a la seva tasca docent evitant fer tasques de programació informàtica o de disseny gràfic per exemple. *(Es considerarà la conveniència de la proposta a partir dels criteris que actualment s'implementen en aquest tema, i sempre amb paràmetres de cost/benefici, operativitat i conveniència).*
- Crear organismes i llocs de treball públics de col·laboració externs que permetin millorar la tasca de l'IOC (col·laborar amb TV3 per tal de generar documentals educatius seria un bon exemple). *(S'acull com una aportació constructiva que s'escapa de la finalitat del projecte regulador).*

3- CONCLUSIONS

Es valoren molt positivament totes les aportacions realitzades en aquesta consulta pública, doncs la majoria responen a persones que tenen un bon coneixement del funcionament real de l'IOC i en reflecteixen les debilitats i les fortaleses, així com les amenaces i les oportunitats, parlant en termes de planificació estratègica. Alhora, es dedueix clarament la necessitat imminent d'un marc legal que reguli el funcionament de l'IOC com a centre educatiu singular.

Evidentment, les aportacions presenten diferències de criteri molt singulars, en alguns casos fàcilment contrastables i defensables en un sentit i en un altre, però s'ha observat una argumentació sòlida i una contribució de caràcter constructiu que, de ben segur, contribuiran al disseny d'un marc jurídic que aportarà més seguretat i eficiència.

Amb tot hem d'arribar a la conclusió que cal acollir i copsar tant aquestes aportacions com aquelles altres a les que ja hem fet referència i que seran igualment tingudes en compte i valorades en tant que ja ens han estat remeses. Per últim, i en qualsevol cas, qualsevol professional que es pugui sentir interpel·lat a la participació i consideri que no ha tingut oportunitat de fer-ho ha d'aprofitar els espais que estan actualment a la seva disposició i que ho seguiran estant encara per afavorir el dret a la participació que ens reclamen i que no només se'ls vol reconèixer sinó que ens cal garantir.

Núria Martín Guillaumes

Sub-directora General d'Administració i Organització de Centres Públics